

Blåljus och skärgårdsfrågor

Förutom sedvanliga årsmötesförhandlingar kring val av styrelse och verksamhetsplan innehöll detta möte flera andra programpunkter. Lämpligt nog, med tanke på platsen, ingick ett större pass kring Blåljusfrågor. SRF:s Blåljusgrupp rapporterade hur långt man har kommit i sin kartläggning, vilket följdes av en presentation av SSRS räddningsstation i Arkösund med studiebesök på räddningsbåtarna.

Skärgårdssamarbetet i Östergötland presenterades sedan av skärgårdsutvecklare Carl Hamilton. Rapporteringar från SRF:s arbetsgrupper och medlemsföreningar inramade hela träffen som pågick från fredag kväll till söndag middag.

Blåljusfrågan Hur ser det ut i våra skärgårdar?

- Veldig olik, det är vi väl medvetna om. Bengt Almkvist inledde passet kring blåljusen som fortsatte direkt efter själva stämman.

Under 2015 bildades en ny arbetsgrupp inom SRF, Blåljusgruppen, vilken har sammanställt den information som har samlats in från landets olika skärgårdsområden.

RoseMarie Hellén från Blåljusgruppen presenterade kartläggningen så långt man har kommit.

För att kunna beskriva förutsättningarna i våra skärgårdar delades blåljusen in i brand, ambulans, polis, sjöräddning, utbildning/hjärtstartare och akut hemsjukvård.

Förhållandena varierar stort. Storstadsnära skärgårdar verkar ändå ha ganska bra förutsättningar. Men det är många öar med stora skillnader och det är svårt att kartlägga.

En "stor" ö med goda kommunikationer, även nattetid, ger bra blåljus. Små öar, glest befolkade, där fungerar det genast sämre.

Vad ser vi i sammanställningen?

De inlämnade uppgifterna är väldigt olika gjorda, men Blåljusgruppen kan ändå se att:

- polisen inte behövs så ofta i skärgårdarna, det vittnar flera skärgårdsbor om.
- utbildning av ö-bor i HLR och brandskydd är en viktig del.
- systemen förändras hela tiden, ö-bor måste hela tiden bevaka blåljusfrågorna.
- det är olika förutsättningar sommar och vinter vad det gäller folkmängd och transportsystem.
- det är många aktörer: kommunal räddningstjänst, SSRS, Kustbevakningen, privata aktörer, Sjöfartsverket och Landstinget.
- det är nödvändigt med olika lokala system beroende på olika förutsättningar.

Från kartläggning till förstudie

Sverige är det land i Europa som har flest bebodda öar. 2014 påbörjades SRF:s arbete med kartläggningen efter att frågan hade varit återkommande vid många sammankomster i SRF.

För att komma vidare i Blåljusfrågorna har SRF för avsikt att få till ett projekt som på ett systematiskt sätt kan fördjupa sig i hur blåljussituationen verkligen ser ut i olika delar av våra skärgårdar. Detta är en mycket viktig trygghetsfråga som vi återkommer till här i tidningen.

För information till SRF:s Blåljusgrupp kontakta gruppen via info@skargardarna.se

Birgitta Källgren, Blåljusgruppen visade på hur man i Smålandskusten har gjort en lathund med viktiga kontaktuppgifter vid räddning, olycksfall och brand.

Sjöräddning

En viktig aktör inom sjöräddning är Svenska Sjöräddningssällskapet. Besättningsmän från SSRS räddningsstation i Arkösund besökte mötet för att informera om sin verksamhet.

Sjöräddningen i Sverige bygger på tät samverkan mellan frivilliga krafter, statliga myndigheter och kommunal räddningstjänst. Ett tungt ansvar vilar på Sjöfartsverkets tolv SAR-samordnare som jobbar med samverkan och utbildning. Göran Johansson är en av dessa SAR-samordnare med ansvar för Bråviken och Gotland.

Göran är en skärgårdsbo som kan sin skärgård från att tidigare ha varit yrkesfiskare och kört bogserbåt. 1995 startade Göran upp Sjöräddningssällskapets station i Arkösund och sedan 1996 har han arbetat med sjöräddningsutbildningar på Arkö som är Sjöfartsverkets kursgård.

Göran Johansson, stationsansvarig på Arkösunds SSRS-station är även SAR-samordnare på Sjöfartsverket.

Foto: Sjöfartsverket

Studiebesök på bryggan där SSRS visade upp två båtar. Den nya båten vid namn Ingegerd Ramstedt ligger här skymd bakom stationens stora båt, Rescue Erik Collin. Sjöfartsverkets röda övningsbåtar ligger också i hamnen.

Sjöräddningssällskapet har 69 räddningsstationer, cirka 200 båtar och cirka 2000 frivilliga längs de svenska kusterna och i de större insjöarna.

Arkösunds station har cirka 25 frivilliga, varav två sjuksköterskor och en läkare. Stationen har tre båtar, en täckt svävare och en RIB-båt. Förutom Göran Johansson deltog tre personer ur besättningen denna lördag och förevisade sina båtar.

Sjöräddningssällskapet startades av eldsjälarna för över hundra år sedan och fortfarande har alla räddningsbåtar en frivillig besättning som är beredd att ställa upp året runt, dygnet runt.

SSRS står för 70 % av sjöräddningen i Sverige, utan bidrag från staten. Hela verksamheten bygger på gåvor, medlemskap och ideella insatser.

<http://www.sjoraddning.se/>

Skärgårdssamarbete i Östergötland

Vid SRF:s möten är det alltid intressant att ta del av den plats mötet är på. Efter att fått information om Arkö och Arkösund gick vi vidare i geografin till Östergötland och till Carl Hamilton, skärgårdsutvecklare i Östergötland.

Det är Region Östergötland som tillsammans med skärgårdskommunerna Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik har en anställd skärgårdsutvecklare, vars uppgift är att arbeta med utvecklingsfrågor på plats ute i skärgårdsområdet. Till skärgården räknas här både öar och fastland där natur och kultur är präglad av havet. Målet är att skärgården ska ha en yrkesverksam och året runt boende befolkning. Skärgården är en prioriterad del inom landsbygdsutvecklingen.

Carl Hamilton berättade om Skärgårdsrådet, ett viktigt forum för informationsutbyte och samverkan mellan företrädare för skärgårdsbefolkningen, skärgårdskommunerna i Östergötland och Småland samt Länsstyrelser och regionförbund. Skärgårdsrådet samverkar kring skär-

gårdsfrågor och tar fram policy och strategier i viktiga utvecklingsfrågor. Man jobbar för en samsyn mellan skärgårdskommunerna.

Utvecklingsplan för skärgården

Ett samarbetsprojekt inom detta område är en för skärgården särskilt framtagna utvecklingsplan "2030 kust och skärgård".

Det är ett omfattande dokument på 68 sidor med både nulägesanalys och målbild vad gäller områden som befolkning och boende, infrastruktur och kommunikationer, service både kommersiell och offentlig, näringsliv och arbetsmarknad, natur, kultur och friluftsliv.

Det finns 2000 personer i skärgårdsområdet och 200-250 personer på öar utan fast förbindelse. Utvecklingsplanen har varit ute på samråd och ska beslutas i kommunerna och regionen till sommaren. Ett tydligt budskap är att skärgårdsskolorna behövs. Inga barn ska behöva ha långa resvägar. Nedläggningen av Gryts skola förra året innebar flyttning av barnfamiljer från öar iland.